

Interview met Anton Béguin, scheidend directeur Centrale Toetsing en Examinering Cito

■ Alex van de Kerkhof

Drs. A. van de Kerkhof was lid van de redactie van EXAMENS tot en met 2020

E-mail: alexvandekerkhof@live.nl

■ Bernadette Kruijver

B. Kruijver MSc. is werkzaam bij Cito en is lid van de redactie van EXAMENS

E-mail: Bernadette.Kruijver@cito.nl

Vrijdagmiddag, 11 december. Het jaar 2020 zit er bijna op. Vanuit het perspectief van toetsing en examinering een bizar jaar, want zowel de eindtoetsen voor het primair onderwijs als de centrale examens voor het voortgezet onderwijs werden geannuleerd. Voor de redactie van Examens reden om kort terug te blikken met Anton Béguin, directeur van de afdeling CTE, Centrale Toetsing en Examinering, van Stichting Cito. Dat kan nog net, want Anton vertrekt per 1 januari 2021 naar het International Baccalaureate, dat voor ongeveer 5000 scholen in ruim 150 landen een internationaal erkende examinering verzorgt. Hij wordt er verantwoordelijk voor de divisie Assessment.

Zou jij, zo aan het einde van dit turbulente kalenderjaar, eens willen aangeven hoe jij de afgelopen maanden hebt ervaren?

Laat ik beginnen met te zeggen dat Stichting Cito wendbaar is gebleken en daar ben ik trots op! Natuurlijk, de centrale examens hebben een belangrijke functie in het oordeel over wat leerlingen kunnen en kennen, en het is erg jammer dat we die functie niet hebben kunnen vervullen. Vergeleken met de examinering in andere landen heeft Nederland zich in deze pandemie echter aardig weten te redden. Dat heeft te maken met het feit dat wij naast de centrale examens ook schoolexamens hebben. Ik durf wel te beweren dat de Nederlandse eindexamenkandidaten daardoor toch goed

Anton Béguin

hebben kunnen laten zien wat ze waard zijn. En dat ze recht is gedaan.

Onderzoek naar de cijferverdeling over de schoolexamens laat zien dat de uitkomsten nauwelijks verschillen van die van andere jaren. De meeste leerlingen hebben zich in het voorjaar, nog geen weet hebbend van de afgelasting van de centrale zittingen, optimaal goed voorbereid op de centrale examinering. Al met al mag van leerlingen die de school gediplomeerd hebben verlaten met recht verondersteld worden dat ze het juiste niveau bereikt hebben.

Nee, de vraag of het centrale examen nog wel zijn waarde heeft behouden en of voortaan niet volstaan kan worden met schoolexamens, is me niet ontgaan. Maar de kracht van het Nederlandse examensysteem bestaat juist uit de balans tussen de schooleigen toetsing en een centrale component. Een systeem met alleen schoolexamens is risicovol uit het oogpunt van niveaubewaking en vergelijkbaarheid van scholen, een centraal examen zorgt voor borging daarvan. Vooral vervolgoopleidingen zijn gebaat bij ondubbelzinnige, de individuele school overstijgende informatie over de vaardigheden van aankomende studenten.

De toekomst is in tijden van een zich wijd verspreidend virus nogal ongewis. Er zijn zorgen dat zekere groepen leerlingen de afgelopen maanden een leerachterstand hebben opgelopen. Ik ben er echter van overtuigd dat de professionals in het veld er alles aan doen om hun leerlingen naar het examenniveau te brengen. En ook de examenmakers zullen er een eer in leggen om examens te blijven maken, met een passende normering die recht doet aan de weloverwogen eisen.

Stichting Cito heeft in de afgelopen periode de docenten nog wat extra ondersteuning kunnen bieden, bijvoorbeeld door - op verzoek van het ministerie - voor scholen handreikingen te ontwikkelen voor de zogenaamde resultaatverbeteringstoetsen. Dergelijke toetsen, waarin alle of zoveel mogelijk onderdelen van de schoolexamens in één toets moeten terugkeren, moesten de examenkandidaten bij het wegvalen van de centrale examinering een herkansingsmogelijkheid bieden. Ook is Stichting Cito, in intensieve samenwerking met het veld, bezig geweest met het onderzoeksproject 'Toetsen op Maat', leerdoelgerichte toetsen voor een zevental vakken waarbij nauwkeurig in beeld kan worden gebracht wat het beheersingsniveau van een leerling is op een afzonderlijk leerdoel. Handig om in beeld te krijgen waar de leerlingen precies staan na bijvoorbeeld een lange periode van afstandsonderwijs.

De kracht van het Nederlandse examensysteem bestaat juist uit de balans tussen de schooleigen toetsing en een centrale component

Je hebt zo'n twintig jaar bij Stichting Cito gewerkt, in verschillende rollen. Toen je aantrad als directeur van de afdeling voor Centrale Toetsen en Examens heb je aangegeven dat voor een paar jaar te willen doen. Wat zou je de achterblijvers, je collegae van Stichting Cito, willen meegeven?

Ik vertrouw erop dat Stichting Cito doordrongen blijft van zijn maatschappelijke verantwoordelijkheid en intensief de samenwerking met de docenten in het veld zal blijven zoeken. Dienstbaarheid aan het veld is een groot goed. Vooruitkijken, een proactieve houding bij de Citodeskundigen is belangrijk om als kennisinstituut van betekenis te blijven. Je ziet dat bij verdere curriculumontwikkelingen en mogelijk nieuwe leerdomeinen ook interesse is voor de minder meetbare maar wel merkbare vaardigheden. Nu gaat examinering

over het cognitieve aspect, terwijl scholen ook aandacht besteden aan de andere aspecten die samenhangen met succes in het latere leven bij studie en beroep. Van belang is om te kijken hoe die inspanningen voor de samenleving zichtbaar kunnen worden. Naast de gebruikelijke actualisering van de inhoud van de examens, is modernisering van de (digitale) hulpmiddelen ook een mooi oriëntatiepunt, net als andere vernieuwingen in vormgeving en afnametechniek.

Curriculum.nu heeft in het voorwerk al laten zien dat er nieuwe domeinen zijn die de moeite van implementatie waard zijn. Ik vind het belangrijk dat Stichting Cito daar voldoende aansluiting bij weet te vinden en meedenkt hoe dit kan worden vormgegeven. Overigens, ik ben het land niet uit. Ik praat 'Examens' over een poosje graag nog eens bij over International Bacculaureate. ■

Gesignaleerd

Flexibeler eindexamens voor alle middelbare scholieren vanwege corona

16 december 2020 Bron: RTL Nieuws

Vanwege de coronacrisis worden de komende centrale eindexamens voor alle middelbare scholieren aangepast. Zo mogen examenleerlingen hun centrale examen spreiden over twee tijdvakken en komt er een mogelijkheid voor extra herkansingen voor alle leerlingen. Dat heeft minister Arie Slob zojuist bekendgemaakt. Door voor twee tijdvakken te kiezen, kan een leerling die ziek is of in quarantaine zit tijdens het eerste tijdvak, toch volledig examen doen. Ook mogen leerlingen het centraal examen van één of meerdere vakken verplaatsen naar het tweede tijdvak. Daarnaast krijgen alle leerlingen, ook leerlingen die staatsexamen doen, een extra herkansing.

"Onze inzet blijft om de centrale examens door te laten gaan", zegt minister Arie Slob. "Om leerlingen een zo goed mogelijke uitgangspositie te geven, breiden we het tweede tijdvak uit tot tien dagen, mogen leerlingen hun centrale eindexamens spreiden over twee tijdvakken en krijgen alle leerlingen een extra herkansing." De centrale examens gingen afgelopen keer als gevolg van de coronacrisis niet door.